

Skuldbindingarskjal skipeiganda - skuldbinding skipstjóra - skuldbinding háseta (1886)

Útgáfa 1.0 af rafræna skjalinu

Þetta PDF skjal er hluti afraksturs skönnunar á prentuðu eintaki af téðu riti. Markmið þessarar útgáfu er að veita almenningi færi á að eignast sitt eigið rafrænt eintak af því án endurgjalds.

Skjalið er upprunalega birt á vefnum <https://urlausnir.is>. Þar má finna rafrænar útgáfur hinna bindanna og verða nýrri útgáfur af skjölunum í boði þar.

Takmörkun ábyrgðar

Höfundur skjals þessa afsalar sér allri ábyrgð, að því marki sem lög heimila, vegna beinnar og/eða óbeinnar notkunar skjalsins sjálfs eða afurða sem af því leiðir. Þó að stefnt hafi verið að því markmiði að skjalið endurspegli sem best innihald upprunalegu bindanna er hvorki hægt að tryggja né ábyrgjast að það hafi tekist. Framangreint á einnig við um efnislegt innihald prentuðu eintakanna sem skönnuð voru.

Höfundaréttur

Höfundur skjals þessa álitur að hvers kyns höfundaréttur á prentaða eintakinu sé útrunninn.

Hvers kyns höfundarréttur sem höfundur skjalsins gæti hafa skapað sér til handa með skönnuninni sjálfri eða öðru framlagi sínu til sköpunar þess, skal vera meðhöndlaður í samræmi við Creative Commons Zero höfundaleyfið (CC0 1.0 Universal eða síðari útgáfa þess).

Ábendingar

Séu ábendingar um mögulegar úrbætur á skjalinu er hægt að koma þeim á framfæri við höfund þess.

Athugasemdir um þessa útgáfu

Skannað var eintak í vörslu Landsbókasafnsins (Íslandssafn).

Höfundur skjalsins: Svavar Kjarrval (svavar@kjarrval.is)

Skuldbindingarskjal

skipeiganda.

---

1. grein.

Vjer, sem ritum hjer nöfn vor undir, eigendur skipsins .....

.....
er fara skal til fiskiveiða næstkomandi útgjörðartíma, skuldbindum oss til, að láta það vera svo vel búið að seglum og reiða, sem virðingarmenn álíta nauðsynlegt, og skulu því fylgja svo mikil veiðigögn og salt, sem skipstjóri álitur hæfilegt.

2. grein.

Eigi minna en 6 vikna matarforði sje fyrir skipverja með skipi hverju til hverrar ferðar.

Bátur skal fylgja skipinu og vatnsílát eptir þörfum.

3. grein.

Leggja skal skipinu til eldstó, katla og potta, kaffikvern, sög, exi og nægilegt eldsneyti.

4. grein.

Áliti skipstjóri, að eitthvað af því, sem hjer var talið, eigi sje svo af hendi reitt, sem skyldi, eða að enn vanti eitthvað nauðsynlegt, skuldbindum vjer oss til, að bæta úr því, svo framarlega sem oss er unnt. Nú verðum vjer eigi ásáttir við skipstjóra, og skulu þá 2 skipstjórar, eða 2 menn aðrir, þeir, er vit hafa á, og vjer nefnum til, sinn hvorir gjöra um málið. En ef vjer ekki að heldur leggjum það til, er gjörðarmenn ákveða, ellegar á annan hátt ekki efnum þessa skilmála, skulu skipstjóri og hásetar lausir allra mála við skipið, og mega fara af því að ósekju, ef þeir svo vilja.

Skuldbinding

skipstjóra.

1. grein.

Jeg ..... sem hjer rita nafn mitt undir, heiti því, að verða skipstjóri næstkomandi útgerðartíma á skipinu

..... sem fara skal til fiskiveiða hjer við land, og skal eg vera kominn til skips í þann tíma, sem mjer og útgerðarmanni hefir komið saman um, til að sjá um að koma skipinu á flot, koma fyrir seglum og reiða, og annast um, að allt sje í rjettri skipun, enda hverfa eigi síðan frá skipinu án leyfis útgerðarmanna fyr en umsömdum tíma er lokið og búið er að setja skipið í vetrarlægi, ræsta það, leysa segl og reiða og skila öllu því, sem því fylgdi, nema svo sje, að jeg geti saunað, að jeg hafi neyðzt til að skilja við skipið til að bjarga lífi mínu og háseta. Eg skal og gæta þess, að allir hásetar reki skyldur sínar við skipið bæði á sjó og landi, eptir því sem þeir skuldbinda sig til í hásetaskránni, og leiðbeina þeim góðfúslega, sje eitthvert það verk, er þeir ekki kunna til. En ef einhver sýnir móttþróa og neitar að gegna sanngjörnum skipunum mínum, eða er svo ölvaður, að hann er ekki til þess fær, þá skal eg gera honum alvarlega áminning, og geri hinn sami sig sekan, þá sje mjer heimilt að reka hann burt af skipinu, þó með samþykki skipseiganda. Enn heiti eg því, að stunda þrífnað og reglusemi og hvetja háseta og halda þeim til hins sama.

2. grein.

Þegar eg verð að leita lands sökum óveðurs, íss, eða annara brýnna nauðsynja, þá lofa eg að liggja þar aldrei lengur en þörf er til, og ætíð velja hina beztu höfn, sem mjer er unnt að ná, enda stunda í hvívetna veiðiskapinn sem bezt og sjá skipi og skipverjum vel borgið.

3. grein.

Ef skipið brýtur við land, og komist eg lífs af, skal eg af ýtrasta megni bjarga af því svo miklu sem auðið er, og eigi hverfa frá fyr en eg hef komið því í varðveislu á óhultum stað.

4. grein.

Eigi skal eg ráða fleiri háseta á skipið eða aðra en útgerðarmenn leyfa.

5. grein.

Hafi eg lofað háseta skiprúmi og bregð því við hann, skal eg greiða honum af mínu

fje hálf kaup haus um þann tíma, sem hann var ráðinn á skipið, en sjo hann ráðinn upp á hálfan drátt, skal eg lúka honum bætur, er miðist við hálfan meðalhlot háseta á skipinu.

6. grein.

Þegar skip er komið á flot og útgerðarmenn hafa afhent mjer skrá yfir allt það, er skipinu fylgir, skal eg taka það í umsjá og gæta vel til, meðan útgerðartíminn varir. Ef eitthvað misferst, skal eg gera grein á, hvað til hafi borið, og hafi það orðið fyrir vangá eða handrömm einhvers skipverja, þá skal eg bæta útgerðarmönnum það fullu verði, en eiga sjálfur aðgang að þeim, er hlutnum glataði.

7. grein.

Þegar skip er komið á flot, tek eg til að rita í dagbók þá, er ábyrgðarfjlagið leggur til og stjórn fjelagsins löggildir, allt hið merkasta, er við ber, svo sem vind og veður-breytingu, í hvaða átt skipið siglir, dýpt á ýmsum miðum, hvar skipið er, að svo miklu leyti sem hægt er að rita, hve mikið aflast, og hvernig skipverjar hegða sjer. Þetta skal eg gera á hverjum degi og það svo grandvarlega, að eg geti unnið eið að, ef krafist verður, en afhenda síðan útgerðarmönnum dagbókina, þá er eg skil við skipið.

8. grein

Velja skal eg einn háseta, þann, er eg álit bezt til fallinn, til að stjórna annari vökunni og til að hafa umsjón á skipinu upp á mína ábyrgð, þegar mig ber frá, enda vanda um við hann, að hann láti allt fara sem skipulegast fram, þá er hann heldur vörð. Eg skal og áminna háseta, að þeir sjeu stýrimanni hlýðnir og eptirlátir, eins og sjálfum mjer. Þegar skipið liggur við land, skulum við aldrei fara frá báðir í senn, og gæta þess, að ætíð sje á skipinu að minnsta kosti helmingur skipverja.

9. grein.

Standi eg óaðfinnanlega í stöðu minni, áskil eg mjer mitt fulla umsamda kaup. En skyldi eg gera mig sekan í ofdrykkju eða óreglu og hirðuleysi, svo eigendur eða hásetar geti sannað, að skaði hafi af hlotizt á skipi eða afla, þá undirgengst eg, að hálf laun mín fyrir þá ferð gangi til útgerðarmanna að hálfu, en hinn helmingurinn skiptist jafnt milli háseta, en að jeg að því búnu ekki eigi heimting á, að hafa skipstjórn lengur á hendi, nema eigendur vilji. Komi eg seinna til skips en í umsamdan tíma, án gildra orsaka, þá skal eg bæta það með 20—40 króna sekt fyrir hvern dag, allt að 6 dögum, en verði eg þá enn ekki kominn, getur útgerðarmaður álitíð það sem fullkomið skilmálarof og er eg þá einnig fallinn undir gabbsbætur þær, sem nefndar verða í næstu grein hjer á eptir, og útgerðarmanni leyfilegt, að taka annan í minn stað.

10. grein.

Bregði eg að forfallalausn loforð mitt, að stjórna skipinu, þá heiti eg að gjalda 200 til 400 kr. gabbsbætur, eptir því, sem óvilhallir menn meta. En fari eg af skipinu án leyfis útgerðarmanna og að nauðsynjalausu, áður en útgerðartíminn er á enda, undirgengst eg að skila aptur hálfum launum mínum fyrir þær ferðir, sem skipið hefir þegar farið, ef

það nemur 100 kr. eða meira, en sje það ekki svo mikið, þá að fylla það sem til vantar. En ef útgerðarmenn bregða loforð sín við mig, og varna mjer að vera fyrir skipinu, án fullra orsaka, þá úskil eg að þeir greiði mjer kostpeninga og kaup fyrir allan hinn umsanda útgerðartíma.

11. grein.

Þó má ekki herma loforð upp á aðrahvora, nema svo sje, að hvorirtveggja hafi ritað nöfn sín undir 2 þessi skilmálabrjef, er útgerðarmenn hafa annað, en hitt skipstjórar.

Skuldbinding

háseta.

---

1. grein.

Vjer, sem hjer ritum nöfnu vor undir, erum ráðnir til að fara sem hásetar næstkomandi útgerðartíma með skipstjóra .....
er stýrir skipinu.....

sem ganga skal til fiskiveiða hjer við land, og lofum vjer, að vera komnir til skips á tilteknum tíma, sem skipstjóri ákveður, til að setja skipið fram og koma fyrir seglum og reiða, flytja út í það seglfestu, vatn og vistir, veiðarfæri og hvað eina, er til ferðarinnar útheimtist, allt án sjerlegs endurgjalds; allt sem til hreinsunar á skipinu lýtur, bæði utanborðs og innan, hvort heldur er á sjó, eða skipið er lagt upp til hreinsunar, gjörum vjer eptir boði skipstjóra án sjerstakrar borgunar. Eigi skulum vjer skilja við skipið, nema skipstjóri leyfi. Vjer heitum því, að vera skipstjóra, eða hverjum öðrum, sem skipstjórn verður falin, án nokkurra mótmæla eða möglunar hlýðnir og eptirlátir við öll sjómannastörf og hvert það verk, sem oss verður skipað, jafnt á nótt sem degi, og í öllu stunda sem bezt veiðiskapinn og hag útgerðarmanna, svo sem ráðvöndum hásetum hæfir og ber. Enn lofum vjer því, að vanrækja ekki störf vor með því að fara á land þar sem skipið kemur á hafnir, nema skipstjóri leyfi, eða sá, sem þá hefir skipstjórn á hendi, og aldrei vera lengur burtu frá skipinu en oss er leyft.

2. grein.

Farist eitthvað af skipinu fyrir vangá, eða handvömm vora, skuldbindum vjer oss til að borga það, og má taka svo mikið sem því nemur af hlut vorum, eða launum, ef vjer eigi þegar getum komið fyrir oss bótum á annan hátt.

3. grein.

Ef skipið brýtur við land, og vjer komumst lífs af, skulum vjer skyldir til að bjarga af því svo miklu, sem verður, enda hverfa eigi frá fyr en vjer höfum komið því á óhultan stað, og hlýða skipstjóra, eða hinum færasta þeirra, er af komast, við þetta verk, eins og hvað annað, sem hásetum er skylt.

4. grein.

Gerir einhver af oss hásetum sig sekan í óhlýðni við skipstjóra, eður þann, sem skipstjórn or falin, eða sje svo ólvaður, að skipstjóri ekki áltíti hann farran að gegna störfum sínum, þá hefir hver sá af oss, er sekur hefir gerzt, fyrirgert skipráminu, ef skipstjóra og skipseigendum svo sýnist.

5. grein.

Meðan skipinu er haldið til fiskiveiða, skal oss skylt að fara með því, og eigi hverfa frá skipinu fyr en búnið er að leggja það í vetrarlegu, ræsta það og leysa segl og reiða, sem vjer lofum að gera án sjerstaks endurgjalds, en allt fæði höfum vjer ókeypis meðan á því stendur að setja skip fram og upp.

6. grein.

Fari nokkur af oss frá skipi að forfallalausn áður liðinn er sá tími, sem um var samið, geldur hann 60 krónur, en 6 kr. fyrir hvern dag, sem hann ekki kemur í skiprámið að forfallalausn, í 4 daga, en verði hann þá enn ekki kominn, getur útgjörðarmaður áltíð það sem fullkomin skilmálarof, og geldur háseti þá að auk ofan umgetnar 60 krónur, og útgjörðarmanni er þá heimilt að taka annan í hans stað. Gjald þetta gengur til útgjörðarmanna.

7. grein.

Komi einhver af oss hásetum til skips svo vanbúinn að klæðum og verjum, að skipstjóri áltíti, að sá hinn sami ekki geti unnið ætlunarverk sitt, þá hefir skipstjóri rjett til, að útvega háseta nægileg klæði og verjur á kostnað hásetans. Sá af oss missir rjett sinn til skipráms, sem hefir næman eða viðbjóðslegan sjúkdóm.

8. grein.

Sje einhver ekki ráðinn á skipið nema eina ferð, eða skemur en allan útgjörðartímann, skal þess getið við undirskript hans á þessari skrá; ella er sá samningur ómerkur, og háseti skyldur að vera á skipinu meðan útgerðartími stendur. Sá háseti, sem er hjú annars, skal sýna skipstjóra skírteini fyrir því frá húsbónda sínum, að hann samþykki skipsráðninguna.

9. grein.

Skipseigandi veitir oss ókeypis heitan miðdegisverð á degi hverjum, meðan vjer erum við skipið riðnir, kaffi og sykur, þó ekki meira en svo, að nemi $\frac{1}{2}$ pd af kaffi og $\frac{1}{2}$ pd af kandís um vikuna fyrir hvern mann, og hann borgar matreiðslumanni fyrir að matreiða fyrir oss; heimilt er oss, að sjóða oss soðningu af óskiptum trosfiski. Skipseigandi leggur oss til nauðsynleg veiðarfæri, svo sem haldfæri, sökkur og öngla. Salt eptir þörfum leggur skipseigandi til og borgum vjer af því vorn hluta að tiltölu við aflaupphæð vora. Aflla vorn allan, bæði fisk, lifur, sundmaga og gotu, afhendum vjer skipseiganda, sem lætur verka fiskinn og sundmagann og gotuna, og lætur bræða lifrina, allt það á vorn kostnað, að því er snertir vorn hluta af aflanum, sem er helmingur af

öllu, sem vjer drögum, en hinn helmingurinn er eign skipseiganda. Allt það tros, er vjer fiskum á Faxaflóa, er vor eign óskert, en af því trosi, er vjer fiskum annarstaðar, eigum vjer að eins helminginn, en hinn helmingurinn er eign skipseiganda.

10. grein.

Salti skal jafna þannig niður, að í hvert skpð af saltfiski verkuðum sjeu ætlaðar 9 skppr. af salti. Því sem þar um fram brúkast af salti, skal jafna niður á trosfiskinn eptir stykkjatali, og borgar hver skipverji allt það salt, er gengið hefir í hans hlut.

Prentsmiðja Ísafoldar 1886.

Lbs - Hbs / Þjóðdeild

100569656-3